

Radno okruženje

Dopustite da vas povedemo u razgledanje. Bićemo vaši vodiči u svetu InDesigna. Tu smo da vam kažemo šta je šta, gde se nalazi, i kako sve zajedno funkcioniše. Tema ovog poglavlja je korisničko okruženje InDesigna – brojni prozori, palete, meniji i druge opcije koje InDesign prikazuje na ekranu. Tu ćete saznati čemu služe, i kako se zovu. (To je važno, jer nije sve u InDesignu jasno obeleženo – dok budete čitali o raznim tehnikama rada, moraćete da znate tačno na koje dugme ili opciju mislimo.)

U ovom poglavlju se takođe nalazi mnogo saveta i trikova za rad u korisničkom okruženju InDesigna. Tu su sve one „male stvari“ koje čine da uživate u radu sa ovim programom, umesto da ga mrzite. Cilj je da vas upoznamo sa svim novim alatcima, tako da možete nastaviti s poslom.

Jeste li spremni? Pođimo u razgledanje.

Napomena o prečicama s tastature: U ovoj knjizi pominjaćemo najpre prečice s tastature u Mac OS-u, pa u Windowsu (na primer, „Command-Z/Ctrl-Z“). To nije odraz naše naklonosti prema jednoj ili drugoj platformi, već smo se vodili abecednim redom).

Još jedna napomena o prečicama s tastature: Budući da u InDesignu možete da podesite većinu prečica s tastature, ne garantujemo da će se vaše prečice podudarati s našima. A ne možemo da napišemo naznaku „...ili prečicu koju ste odredili za ovu radnju“ iza svake prečice s tastature koju pomenemo. Dakle, imajte na umu da koristimo podrazumevane prečice. Ako želite i vi da ih koristite, pogledajte odeljak „Prečice s tastature“ u ovom poglavlju.

I još jedna napomena o prečicama s tastature: Za nekoliko podrazumevanih prečica s tastature u InDesignu – naročito za one kojima se biraju alatke – ne koristi se taster za modifikovanje (pod izrazom „taster za modifikovanje“ podrazumevamo Command, Control, Option, Ctrl, Alt, Shift i tako dalje). Ne možete upotrebljavati te prečice na tastaturi kada uređujete tekst. Ako to budete činili, unećete neželjene znakove u tekst.

Na primer, prečica s tastature kojom se bira alatka za crtanje Pen je „P“. Kada pritisnete prečicu dok je pokazivač još uvek u tekstu, unećete slovo P. Ako pripremate dokumente za štampu u InDesignu, gotovo ćete sigurno želeti da izvornim prečicama s tastature koje najčešće koristite dodate taster za modifikovanje.

Nažalost, ne možete podešavati prečicu za skrivanje svih paleta. To može da bude samo taster Tab.

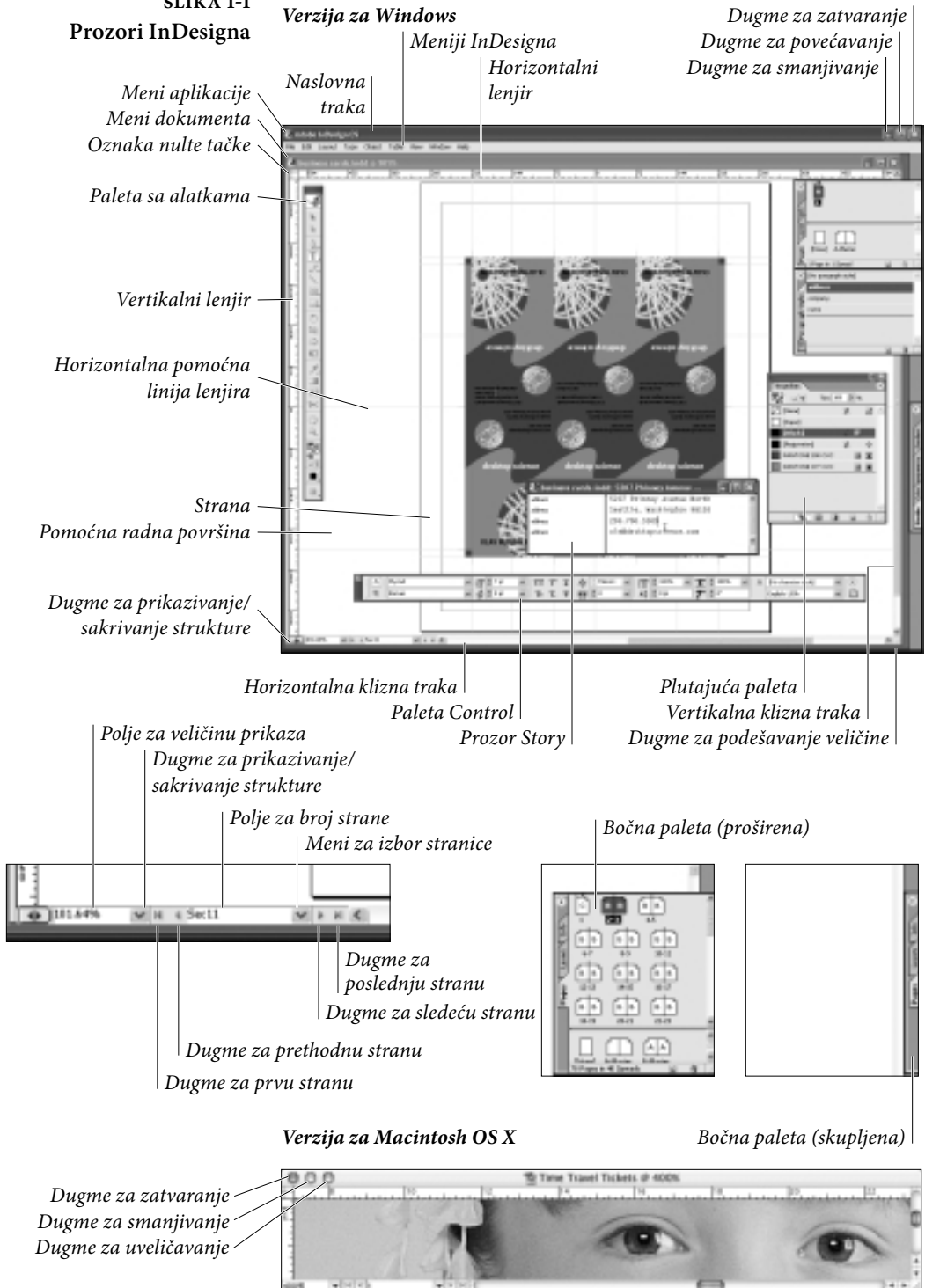
Nekoliko napomena o Adobe InDesignu: Često nas pitaju da li InDesign ima neke dobre skrivene „cake“ (zabavne, skrivene opcije koje programeri prave da bi zabavili sebe i korisnike). Nažalost, ne znamo ni za jednu takvu caku u InDesignu. To je nedopustivo i predlažemo vam da pišete Adobeu i insistirate da ih uključe u sledeću verziju. (U međuvremenu, otkrivene su dve skrivene cake. Pogledajte www.mikro.co.yu/indesign).

Jedan skriveni okvir za dijalog ipak treba da upoznate (mada nije previše zabavan): ako držite taster Command/Ctrl dok birate opciju About InDesign iz menija InDesign (na Macu) ili iz menija Help (u Windowsu), videćete okvir za dijalog Component Information. Ovde ćete saznati mnogo više podataka nego što vam je stvarno potrebno o tekućoj verziji InDesigna koji koristite i tekućem dokumentu.

Prozori Layout i Story

Kada otvorite ili napravite dokument u InDesignu, za rad koristite jedan prozor ili više njih (slika 1-1). Prozori InDesigna pripadaju jednom od dva tipa: prozori za prelom (engl. *layout windows*) prikazuju

SLIKA 1-1
Prozori InDesigna

stranice ili naspramne stranice; prozori priče (engl. *story windows*) prikazuju deo teksta u dokumentu. Možete otvoriti više prozora oba tipa. Prozore priče detaljnije ćemo razmotriti u poglavlju 3.

Dokument prikazan u prozoru za prelom možete uvećati ili umaniti, a svaki prozor za prelom može se podesiti na različito uvećanje. S obzirom na to da uvećanje uglavnom služi za kretanje po dokumentu, o njemu će biti reči kasnije u ovom poglavlju, u odeljku „Krstarenje dokumentom“.

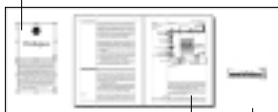
Naslovna traka

Na vrhu prozora videćete naslovnu traku. Njen izgled se neznatno razlikuje u verzijama InDesigna za Windows i Mac OS (razlika postoji i između sistema Windows 2000 i Windows XP). U Windowsu ćete videti naslov, kontrolni meni i dugmad za zatvaranje, smanjivanje i uvećavanje (pritiskom na njih zatvorite, sakriti ili povećati prozor dokumenta). Na Mac OS-u uočićete dugmad za zatvaranje/smanjivanje/povećavanje posle kojih dolazi naslov (ime datoteke).

Da biste zatvorili prozor, pritisnite Command-W/Ctrl-W (ili Ctrl-F4 u Windowsu). Da biste zatvorili sve prozore, pritisnite tastere Command-Option-Shift-W/Ctrl-Alt-Shift-W. Ako zatvarate dokument sa izmenama koje nisu snimljene, InDesign će vas pitati da li želite da ih snimate.

Pomoćna radna površina i strane

Objekti na pomoćnoj radnoj površini koji će se kasnije koristiti

Strane dokumenta
Pomoćna radna površina

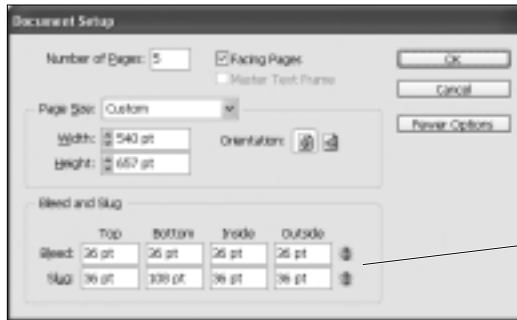
Kao i u većina drugih programa za pripremu za štampu, InDesign je zasnovan na konceptu klasičnog montažnog stola. U danima pre računarske pripreme za štampu stranice smo prelamali na stolu, tabli za skiciranje ili instrument tabli Volvoa iz 1972. godine. Prelamali smo tako što smo slike i šifove sa tekstom, odštampane na foto-slogu, čija je poleđina bila premazana voskom, postavljali na pomoćnu radnu površinu van stranica. Potom smo ih pomerili i raspoređivali po stranicama. Pomoćna radna površina (engl. *pasteboard*) postoji i u InDesignu – to je oblast izvan stranica na koju postavljamo grafičke elemente za kasniju upotrebu.

Veličina radne površine je promenljiva, kao u FreeHandu ili PageMakeru, a naspramne strane je ne dele – svaki par naspramnih strana ima svoju radnu površinu (kao u QuarkXPressu). Na radnu površinu možete privremeno stavljati elemente s kojima radite – samo ih prevucite u oblast izvan strane, i oni će ostati na pomoćnoj radnoj površini dok vam ne zatrebaju (to je kao sto za klasičnu montažu strana).

Kada se objekti protežu izvan okvira strane na pomoćnu radnu površinu, dobija se prelom u „margo“. Objekti na ivici papira biće odsečeni kada se odštampane strane obrežu u štampariji, ali je ponekad upravo to željeni efekat.

Oblast za prelom u margo zadajete tako što unesete vrednosti u polja Bleed u okvirima za dijalog New Document ili Document Setup (slika 1-2). Ako ne vidite polja Bleed, pritisnite dugme More Options. Pravljenjem i podešavanjem novog dokumenta detaljno se bavimo u poglavlju 2. Zadavanje oblasti za prelom u margo nije obavezno jer i bez toga InDesign može da štampa objekte koji se protežu van ivica strane (pogledajte odeljak „Kartica Marks & Bleeds“ u poglavlju 11).

SLIKA 1-2
Zadavanje oblasti
za prelom u margo
i oblasti Slug

*Kontrolne za prelom
u margo i oblast
Slug.*

Pored oblasti za prelom u margo, površinu za štampanje možete da proširite i definisanjem oblasti Slug. Oblast Slug je u suštini veoma slična prelomu u margo – objekti koji su postavljeni u oblast Slug, ili se njihovi delovi nalaze u ovoj oblasti, štampaće se čak i kada se nalaze van granica strane. Oblast Slug je obično izvan oblasti za prelom u margo ali možete da je podesite kako vam odgovara.

Po čemu se onda razlikuju oblast Slug i oblast za prelom u margo? Po tome što imaju nezavisne kontrole za štampanje. Možete da podesite da se oblast Slug štampa zajedno s probnim otiscima ali da je izostavite prilikom štampanja završne verzije dokumenta.

Da biste zadali oblast Slug, upotrebite polja Slug u okviru za dijalog Document Setup. Ako ne vidite ova polja, pritisnite dugme More Options.

Veličina oblasti za prelom u margo, veličina oblasti Slug, veličina strane i veličina papira (u šta spada i veličina filma i štamparske ploče), utiču jedna na drugu. U InDesignu, veličina strane koju zadate u okviru za dijalog Document Setup treba da bude istovetna veličini strane štampanog dokumenta obrezanog u štampariji. Veličinu papira zadajete u okviru za dijalog Print prilikom štampanja publikacije. Kada osvetljavate film ili štamparsku ploču (ukoliko koristite tehnologiju CTP), veličina papira je zadata površina filma (ili štamparske ploče).

Ukoliko je veličina strane publikacije (bez oblasti za prelom u margo i/ili oblasti Slug) ista kao i veličina papira izabrana u okviru

za dijalog Print Options, InDesign će odseći sve elemente koji se protežu van ivica strane. Kada želite da štampate strane s prelomom u margo, izaberite da papir bude veći od strane publikacije (na primer, izaberite A4.Extra kada štampate publikaciju formata A4 s prelomom u margo).

Napomenimo i to da možete povećati radnu površinu ispod i iznad strane, što ćemo detaljno opisati u odeljku „Krstarenje dokumentom“, u ovom poglavlju.

Klizne trake

Neprijatelj produktivnosti

Prikaz dokumenta se najočiglednije, najnezgrapnije i najsporije menja pomoću kliznih traka (to jest, pritiskom na kliznu traku, povlačenjem klizača ili pritiskanjem dugmadi za pomeranje). Da biste saznali više o boljim načinima pregledanja dokumenta, pogledajte odeljak „Krstarenje dokumentom“ u ovom poglavlju.

Polje i dugmad za brojeve strana

Skriveni/priručni meni Page i njegova dugmad za krstarenje omogućavaju vam da se krećete s jedne strane na drugu. Pritisnite dugme Previous Page i vratite se na prethodnu stranu dokumenta, ili dugme Next Page, pa ćete otvoriti sledeću stranu. Osim toga, možete pritisnuti dugme First Page i ugledaćete prvu stranu dokumenta, ili dugme Last Page, koje će vas odvesti na poslednju stranu.

Ako znate koju stranu želite da prikazete, odaberite broj strane iz skrivenog menija Page ili ga unesite u polje Page. U polje za broj strane možete odmah da pređete tako što ćete pritisnuti Command-J/Ctrl-J. Ako dokument ima više od sto strana, ne uzbuđujte se zato što ih skriveni meni Page ne prikazuje sve; zbog uštede prostora i vremena pojedini nizovi strana se zaokružuju. Ukoliko želite da ovaj meni prikaže sve strane, pritisnite taster Command/Ctrl dok ga birate.

Polje za veličinu prikaza

Unesite procenat veličine prikaza u ovo polje, ili ga odaberite iz priručnog menija, pa će InDesign povećati ili smanjiti prikaz dokumenta u prozoru. Ima i boljih načina da se to uradi, kao što ćete videti u odeljku „Krstarenje dokumentom“ u ovom poglavlju.

Da biste postavili pokazivač u polje za zadavanje veličine prikaza, pritisnite tastere Command-Option-5/Ctrl-Alt-5. Unesite procenat i pritisnite Enter da biste izmenili veličinu prikaza dokumenta.

To nije jedini način za podešavanje veličine prikaza – pomoću alatke Zoom možete uvećati ili smanjiti prikaz dokumenta koliko želite (u rasponu od 5 do 4.000 procenata). Više detalja o korišćenju alatke Zoom pročitajte u odeljku „Uvećavanje i smanjivanje prikaza“ u ovom poglavlju.

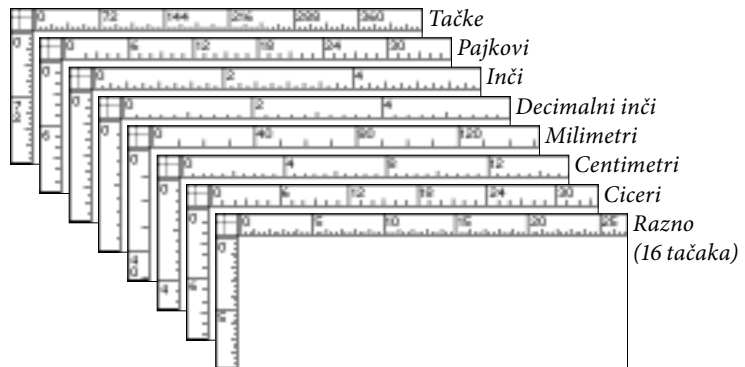
Lenjiri Kombinacijom tastera Command-R/Ctrl-R, u InDesignu se prikazuju ili sakrivaju lenjiri. Te zgodne alatke za merenje nalaze se duž gornje i leve strane prozora (slika 1-3). Na lenjirima se nalaze merne jedinice definisane u okviru za dijalog Units & Increments Preferences. Podeoci lenjira se ponekad razlikuju, u zavisnosti od tekuće veličine prikaza. Uopšteno govoreći, podeoci će biti „finiji“ i učestaliji kada je veličina prikaza 800%, nego kada je 12%.

Dok pomerate pokazivač, linije na lenjiru (koje se zovu senke kursora) označavaju mesto pokazivača u odnosu na lenjire (slika 1-4).

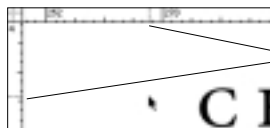
Merne jedinice na lenjiru možete izmeniti pritiskom na taster Control i taster miša/pritiskanjem desnog tastera miša dok je pokazivač na lenjiru, kako bi se prikazao priručni meni. Izaberite novi merni sistem ili odaberite opciju Custom da biste uneli neku drugu mernu jedinicu (ako to učinite, InDesign će otvoriti okvir za dijalog Custom Measurement Unit, u koji možete uneti željenu mernu jedinicu). Na primer, ako vaš dokument ima mrežu osnovnih linija čiji je prored 15 tačaka, meru prilagođenog lenjira možete takođe da podesite na 15 tačaka. Lenjir će pokazivati broj redova na strani.

SLIKA 1-3
Lenjiri

Merne jedinice se najbrže menjaju u priručnom meniju.

SLIKA 1-4
Senke kursora

Senke kursora prikazuju trenutnu poziciju pokazivača u odnosu na lenjir.

Nulta tačka Mesto na kome se ukrštaju oba lenjira zove se nulta tačka. U InDesignu se nulta tačka podrazumevano nalazi u gornjem levom uglu strane ili naspramnih strana, ili beline za koričenje (njih možete birati u okviru za dijalog Grids Preferences). Mesto nulte tačke odredićete postavljanjem oznake nulte tačke (slika 1-5).

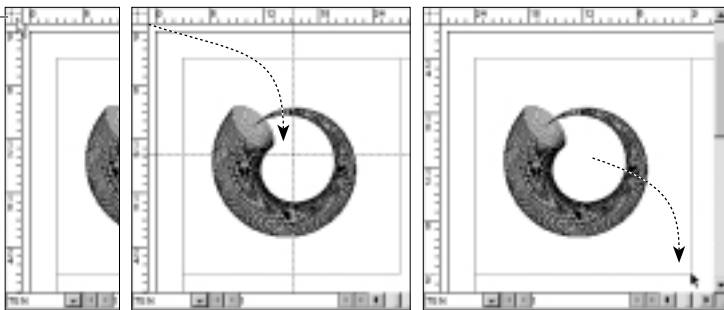
Da biste pomerili nultu tačku, povlačite oznaku do željenog mesta. Dok to činite, ukrštene tačkaste linije prikazuju mesto nulte tačke. Prestanite s povlačenjem, i na lenjirima će biti označeni drugačiji podeoci na osnovu nove pozicije oznake za nultu tačku.

Nultu tačku vraćate na podrazumevano mesto dvostrukim pritiskom na oznaku nulte tačke.

Poloziciju nulte tačke možete zaključati pomoću priručnog menija. Postavite pokazivač iznad oznake nulte tačke, a potom pritisnite Control i taster miša (na Macintoshu), odnosno desni taster miša (u Windowsu). Odaberite opciju Lock Zero Point iz priručnog menija (slika 1-6). Suprotan efekat ima opcija Unlock Zero Point.

SLIKA 1-5
Pomeranje nulte tačke

Postavite pokazivač iznad oznake nulte tačke.

Povlačite oznaku nulte tačke. Kada prestanete s povlačenjem, InDesign pomera nultu tačku.

SLIKA 1-6
Zaključavanje nulte tačke

Otključana nulta tačka. Izaberite Lock Zero Point iz priručnog menija. Zaključana nulta tačka. Upotrebite priručni meni da biste otključali nultu tačku.

Rad sa više prozora

Ako želite da otvorite više prozora dok radite na istom dokumentu, izaberite opciju New Window iz menija Window. Novi prozor će prekriti prvobitni, pa ćete morati da ih povlačite i izmenite im veličinu kako biste videli oba istovremeno, ili da izaberete opciju Tile (slika 1-7). Opcija Cascade poređaće otvorene prozore dokumenta jedan preko drugog. (Sve tri opcije se nalaze u podmeniju Arrange menija Window.)

Iz aktivnog prozora dokumenta možete preći na neaktivan prozor pritiskom na bilo koji deo neaktivnog prozora, a možete da izaberete ime prozora sa spiska otvorenih prozora u dnu menija Window. Na Mekintošu možete da pritisnete taster Command-~ (tilda) da biste prešli iz jednog otvorenog prozora u drugi.

Ponekad je lakše prikazati strane u više prozora nego pomerati dokument ili stalno uvećavati i smanjivati prikaz. Razmislite o upotrebi više prozora u sledećim situacijama:

SLIKA 1-7
Prikazi prozora

Kada izaberete opciju Cascade iz menija Window, InDesign će poređati otvorene prozore jedan preko drugog. Da biste neki prozor pre-mestili u prvi plan, pritisnite njegovu naslovnu traku.

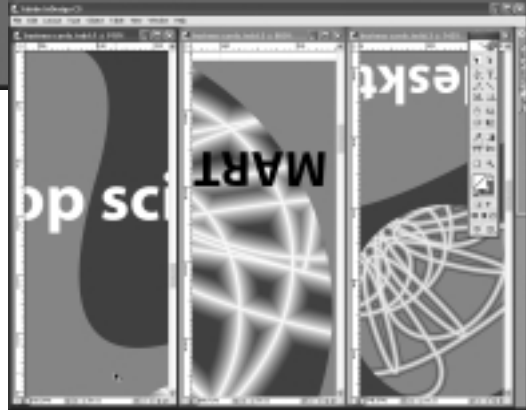
U oba prikaza prozore možete da premeštate i menjate im veličinu kako biste napravili prilagođene prikaze.

Koristite prikaz Tile ako hoćete da prevlačite objekte iz jednog prozora ili dokumenta u drugi.

InDesign ističe naslovnu traku prozora aktivnog dokumenta.

Ako izaberete opciju Tile iz menija Window, InDesign će rasporediti otvorene prozore tako da ispune ekran (Macintosh) ili prozor programa InDesign (Windows).

- ▶ Kada ustanovite da stalno prelazite s jednog mesta u dokumentu na drugo.
- ▶ Kada treba da kopirate jedan ili više objekata s jedne strane na drugu, a pri tom treba da preskočite nekoliko strana. Povlačenje objekata iz jednog prozora u drugi brže je nego pomeranje sadržaja ili isecanje i umetanje.
- ▶ Kada pokušavate da uklopite tekst na određen broj strana. Možete podesiti jedan prozor tako da se u njemu vidi kraj teksta. Dok budete uređivali i formatirali tekst, videćete kada se poslednji red članka prikaže na kraju poslednjeg okvira za tekst (slika 1-8).

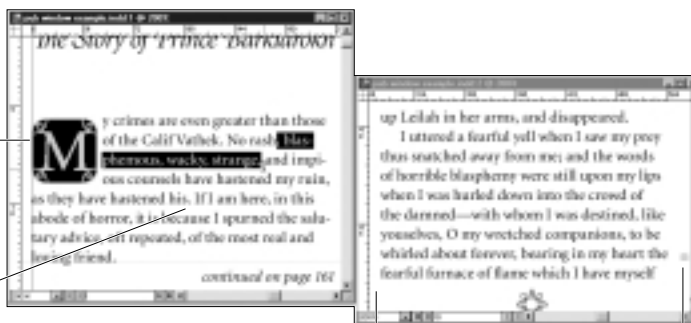
Mi koristimo opciju New Window tako često da smo joj dodelili prečicu s tastature. Prikaz se uklanja vrlo jednostavno – zatvorite prozor i prikaz će nestati iz menija Window.

Broj dokumenata (datoteka) koje možete otvoriti istovremeno nije ograničen. Odgovarajući dokument birate pritiskom na ime prozora sa dna menija Window ili pritiskom na odgovarajući prozor, baš kao što birate i različite aplikacije.

SLIKA 1-8
Uklapanje objekata u stranu pomoću prikaza

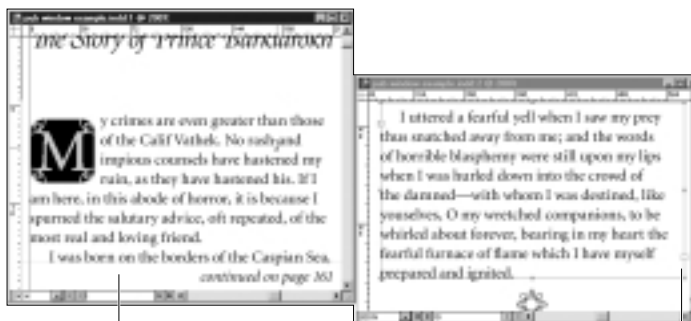
U ovom prozoru vidite tekst s početka priče.

Kada su ova dva prozora otvorena, lako možete proveriti da li se, ako izbrišete istaknute reči, priča uklapa u stranu.

U ovom prozoru vidite kraj priče dok uređujete tekst.

Pokazivač prekoračenja ukazuje da imate više teksta nego što staje na stranu.

Kada izbrišete tekst u ovom prozoru...

...vidite da se priča uklapa u stranu (jer je pokazivač prekoračenja nestao).

Da biste zatvorili sve otvorene prozore, držite taster Option dok pritiskate dugme za zatvaranje (na Macintoshu) ili držite taster Shift dok pritiskate dugme za zatvaranje (u Windowsu). Ili, pritisnite Command-Option-Shift-W/Ctrl-Alt-Shift-W, pa ćete zatvoriti sve prozore.

Paleta u InDesignu

Vidite li uopšte stranu dokumenta? Ako ne vidite, razlog su verovatno brojne palete InDesigna (slika 1-9). Nemojte odmah požuriti da kupite veći monitor, jer nije neophodno da sve palete uvek budu prikazane na ekranu. Najbolje je raditi s paletama u InDesignu tako što ćete otvoriti tek onoliko paleta koliko vam treba, kombinovati palete u funkcionalne grupe i radna okruženja, i tako što ćete naučiti i upotrebiti prečice s tastature za rad s paletama. To je tema ovog dela knjige.

Paleta u InDesignu imaju dve namene – one prikazuju informacije o dokumentu odnosno o izabranom objektu, a pomoću njih se i

SLIKA 1-9
Paleta u InDesignu

Alatke ćete naći... a gde drugde nego na paleti alatki.

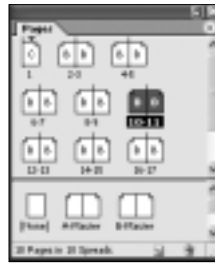
Zašto vam dajemo slike paleta? Da biste čitali knjigu nezavisno od računara, a ipak razumeli o čemu se radi.

U paletu Library, ili u više njih, snimite tekst i grafiku koje ćete i kasnije upotrebljavati.

Paleta Character služi za formatiranje znakova.

Opcije za rad sa indeksom i referencama nalaze se na paleti Index.

Da bi se tekst prelamao oko slika, upotrebite opcije iz palete Text Wrap.

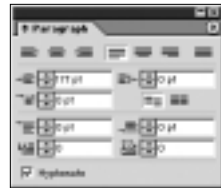
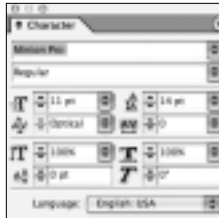
Pomoću palete Pages možete dodavati, brisati i preraspoređivati strane dokumenta, a možete primeniti i matične strane.

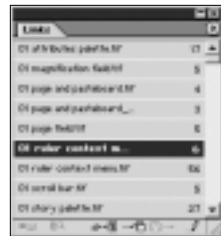
Paleta Navigator predstavlja još jedan način za izmenu prikaza dokumenta.

Želite li da precizno radite sa objektima? U tom slučaju, izaberite paletu Transform.

Paleta Paragraph služi za uvlake, poravnanje i druge atribute formatiranja pasusa.

Kada uvezete tekst ili sliku, oni su povezani sa izvornom datotekom na disku. Tim vezama možete lako rukovati pomoću palete Links.

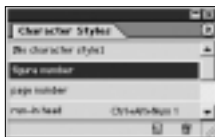

Upotrebite paletu Align da biste poravnali i rasporedili objekte.

Pomoću palete Pathfinder možete da pravite oblike kombinovanjem drugih oblika.

SLIKA 1-9
Paleta u InDesignu
(nastavak)

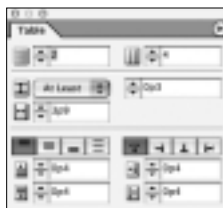

Paleta Paragraph Styles i Character Styles mogu vam uštedeti mnogo vremena i truda. Neka vam one budu glavna pomagala za rad sa stilovima.

Ako koristite paletu Table, nećete morati da otvarate odgovarajuće okvire za dijalog, što će vam uštedeti vreme.

Želite li da postavite tabulator? Moraćete da upotrebite paletu Tabs.

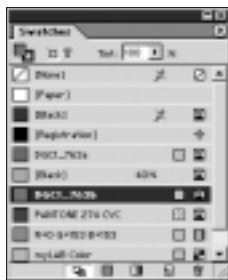

Snimajte, uređujte i primenjujte određene boje, tonove i prelive koristeći paletu Swatches.

Na paleti Find/Change možete tražiti i menjati tekst dokumenata u InDesignu.

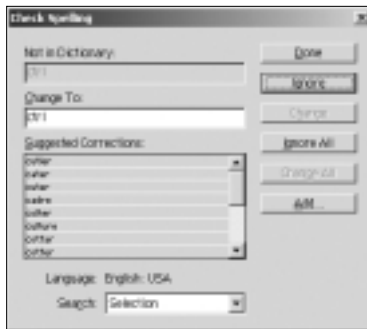
Možete definisati i primeniti i nove boje i tonove pomoću palete Color.

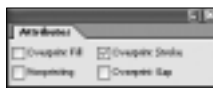
Pomoću palete Gradient možete upravljati rasponom preliva i uglom popuna i linija s prelivom.

Upotrebite paletu Stroke da biste podesili debljinu, vrstu i druge atribute linija.

Sigurno ste već čuli glasine, a one su isinite: InDesign je pomerio granice dizajna korisničkog okruženja jer sadrži paletu Check Spelling.

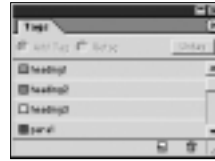
Opcijama na paleti Attributes upravljate preštampavanjem i ubušavanjem popune ili linije objekta.

SLIKA 1-9 Paleta u InDesignu (nastavak)

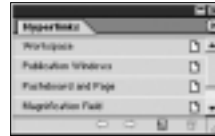
Na paleti Script vidite datoteke u poddirektorijumu Scripts direktorijuma InDesign. Dva puta pritisnite ime skripta da biste ga pokrenuli.

Na paleti Script Label prikazane su oznake povezane sa izabranim objektima.

Stilovi su veza između objekata i elemenata u XML strukturi dokumenta. Na paleti Tags pravite, menjate i zadajete stilove.

Nameravate li da izvezete dokument u formatu PDF? Ako je tako, možda biste želeli da dodate funkcije za krstarenje. Na paleti Hyperlinks pravite veze i definišete odredišta.

upravlja dokumentom i objektima u njemu. Paleta su nezaobilazan deo korisničkog okruženja InDesigna i pomoću njih se može učiniti gotovo sve što ovaj program nudi.

Fokus Kada su prozor, polje ili funkcija aktivni, kažemo da su „u fokusu“ – to znači da se na taj objekat odnose pritisci tastera. Ako nestrpljivo pritisnete tastere, a tekst se nikako ne pojavljuje u izabranom okviru za tekst, znači da je u fokusu nešto drugo – na primer, neki drugi prozor ili polje.

Veoma je bitno razumeti i koristiti fokus paleta, naročito kad radite s tekстом.

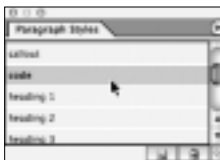
Kada izaberete opciju menija ili pritisnete dugme sa palete, InDesign izvrši naredbu i vrati fokus na stranicu dokumenta. U slučaju da pritisnete taster Tab da biste odabrali sledeće polje (ili Shift-Tab za prethodno polje), InDesign izvrši naredbu i premesti fokus na sledeće (ili prethodno) polje na paleti.

U InDesignu, za upravljanje fokusom možete koristiti veliki broj prečica s tastature:

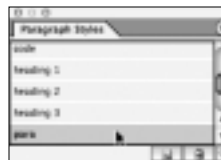
- ▶ Pritisnite Enter/Return da biste prikazali vrednost koju ste uneli u polje palete i vratili fokus na prvobitnu stranu.
- ▶ Pritisnite Shift-Return/Shift-Enter da biste primenili vrednost unetu u polje palete i zadržali to polje u fokusu.

- ▶ Ako ste uneli neku vrednost u polje palete, a zatim se predomisli, pritisnite Escape/Esc. InDesign će vratiti prvobitnu vrednost i zadržaće to polje u fokusu.
- ▶ Na svakoj paleti sa spiskom, na primer, na paleti Swatches, držite tastere Command-Option/Ctrl-Alt i odaberite stavku sa spiska. Tako ćete fokus premestiti na spisak. Odrednicu sa spiska birate tako što pritisnete strelice nagore i nadole ili unesete njeno ime (slika 1-10).
- ▶ U polje palete koju ste poslednju koristili možete da se vratite kada pritisnete Command-Option-~/Ctrl-Alt-~ (tilda je taster koji se nalazi u gornjem levom uglu tastature). Ako to želite da promenite, potražite opciju Activate last used field in palette u oblasti Views and Navigation product okvira za dijalog Keyboard Shortcuts (pogledajte odeljak „Prečice sa tastature“, u ovom poglavlju).

SLIKA 1-10
Spiskovi na paletama
i njihovo fokusiranje

Držite tastere Command-Option/Ctrl-Alt i pritisnite taster miša da biste fokusirali spisak; InDesign će spisak uokvirirati tamnom ivicom.

Kad se lista nađe u fokusu, izaberite stavku kucanjem prvih slova njenog imena - tako ćete je brže naći nego pomoću klizne trake.

Prikazivanje i sakrivanje paleta

Prečicama s tastature za prikazivanje i sakrivanje paleta uštedete vreme koje se gubi na nezgrapne pokrete mišem (tabela 1-1). Ako je paleta otvorena, ali se nalazi iza drugih paleta u istoj grupi, pritisnite prečicu s tastature da biste je smestili ispred ostalih. Paletu ćete zatvoriti istom tom prečicom, ili pritiskom na dugme Close na naslovnoj traci palete.

Skrivanje svih paleta. Pritisnite Tab, i sve prikazane palete će nestati. Pritisnite ga ponovo, i one će se pojaviti. Ova prečica se ne može koristiti ako ste izabrali tekst, ili ako je pokazivač za tekst aktivan u okviru za tekst (umesto očekivane operacije, unetećete znak tabulatora). Pomislili biste da možete odabrati alatku Selection pomoću prečice s tastature (držite Command/Ctrl), a zatim sakriti sve palete pritiskom na taster Tab, ali to nije moguće.

Sažimanje i razvijanje paleta. Kada imate toliko paleta, lako može nestati prostora na ekranu, pa nećete videti dokument, nego *samo*

TABELA 1-1
Prečice s tastature
za palete

Da biste prikazali paletu:	Pritisnite:
Align	Shift-F7
Attributes	Nema/Alt-W, B
Character	Command-T/Ctrl-T
Character Styles	Shift-F11
Check Spelling	Command-I/Ctrl-I
Color	F6
Control	Command-Option-6/Ctrl-Alt-6
Edit Dictionary	Nema/Alt-E, Y
Find/Change	Command-F/Ctrl-F
Glyph	Nema/Alt-T, G
Gradient	Nema/Alt-W, D
Index	Shift-F8
Info	F8
Layers	F7
Links	Command-Shift-D/Ctrl-Shift-D
Navigator	Nema/Alt-W, N
Pages	F12
Paragraph	Command-M/Ctrl-M
Paragraph Styles	F11
Pathfinder	Nema/Alt-W, F
Story	Nema/Alt-T, R
Stroke	F10
Swatches	F5
Table	Shift-F9
Tabs	Command-Shift-T/Ctrl-Shift-T
Text Wrap	Command-Option-W/Ctrl-Alt-W
Tools	Nema/Alt-W, T
Transform	F9
Transparency	Shift-F10

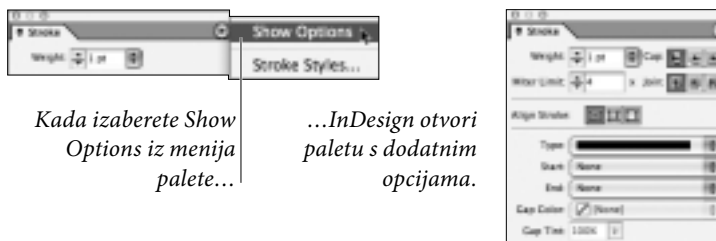
palette. Iako palete možete otvoriti prečicama sa tastature, možda će vam se ovo više dopasti: korisnici Macintosha mogu da svedu paletu na jezičak s naslovnom trakom ako pritisnu dugme za uvećavanje/smanjivanje; korisnici Windowsa mogu to isto da učine pritiskom na dugme za smanjivanje. Možete i dvaput pritisnuti jezičak palete.

To se naziva sažimanje palete. Naslovna traka ostaje na ekranu (slika 1-11). Kad želite da vidite celu paletu, ponovo pritisnite dugme za uvećavanje/smanjivanje ako koristite Macintosh, ili pritisnite mišem dugme za uvećavanje ako radite u Windowsu. Paleta će se prikazati u punoj veličini. Pored toga, možete:

- ▶ Dvapat pritisnuti jezičak prve palete u grupi.
- ▶ Pritisnuti jezičak bilo koje druge palete iz grupe.
- ▶ Upotrebiti prečicu s tastature za tu paletu.

Ne možete da skupite palete koje su usidrene uz ivicu ekrana (pogledajte odeljak „Kartice sa strane“).

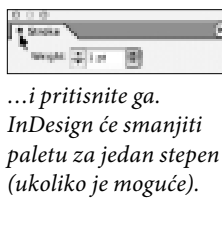
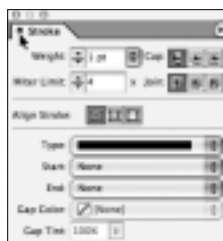
SLIKA 1-11
Sažimanje
i razvijanje paleta

Kada izaberete Show Options iz menija palete...

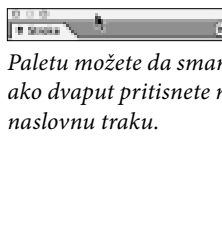
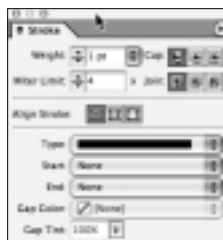
...InDesign otvori paletu s dodatnim opcijama.

Evo još jednog (možda bržeg) načina da se uradi to isto. Postavite pokazivač iznad jezička palete...

...i pritisnite ga. InDesign će smanjiti paletu za jedan stepen (ukoliko je moguće).

Ponovo pritisnite taster miša, pa će InDesign još više smanjiti paletu (ukoliko je moguće).

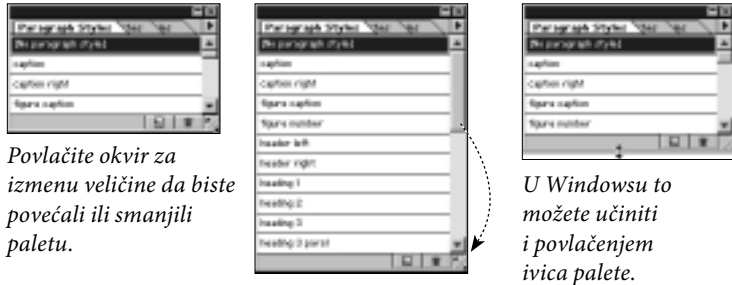

Paletu možete da smanjite i ako dvapat pritisnete njenu naslovnu traku.

Opcije za prikazivanje. Mnoge palete u InDesignu mogu se podesiti da prikažu sve ponuđene opcije ili samo jedan njihov deo. Na primer, u paleti Stroke mogu biti prikazani svi atributi (debljina linije, vrsta linije, vrsta završne tačke, spoj i strelice) ili samo debljina linije. Da biste proširili ovu vrstu paleta tako da prikažu sve dostupne opcije, izaberite stavku Show Options iz menija palete.

Izmena veličine paleta. Veličinu paleta menjate povlačenjem dugmeta *Resize* u donjem desnom uglu (slika 1-12). Ako se na paleti ne nalazi dugme *Resize*, ne možete joj menjati veličinu. Veličinu nekih paleta u *Windows*u menjate povlačenjem njihovih strana. To važi za palete sa „spiskovima“ – *Paragraph Styles*, *Character Styles*, *Swatches* i *Pages*.

SLIKA 1-12
Izmena veličine paleta

Povlačite okvir za izmenu veličine da biste povećali ili smanjili paletu.

U Windowsu to možete učiniti i povlačenjem ivica paleta.

Poravnavanje paleta. Kada povučete paletu do ivice druge paleta, *InDesign* će ivicu paleta koju pomerate poravnati s najbližom ivicom druge paleta. Na taj način je lako organizovati palete i menjati im veličinu u skladu s drugim paletama.

Grupisanje i razdvajanje paleta. Kada prvi put pokrenete *InDesign*, uočićete da su neke palete kombinovane. Na primer, palete *Paragraph Styles* i *Character Styles* su objedinjene. Možete da preuredite svaku od ovih paleta s jezičcima, da ih razdvojite ili da ih grupišete (slika 1-13). Svi mi radimo drugačije a palete s jezičcima nam omogućavaju da prilagodimo *InDesign* svojim navikama i potrebama.

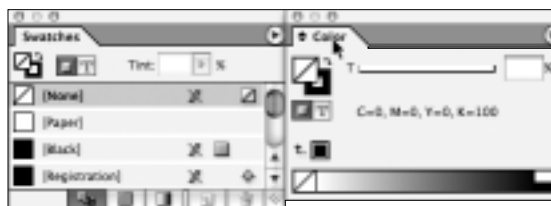
Paleta kombinujete tako što prevučete jezičak jedne paleta u prostor na vrhu druge paleta. Kada kombinujete dve ili više paleta, pravite „grupu paleta“. Grupa se ponaša poput jedne paleta – palete u njoj se pomeraju i menja im se veličina, kao da je reč o jedinstvenom objektu.

U svakoj grupi paleta samo jedna paleta može biti na vrhu u određenom trenutku; tada se vide samo jezički drugih paleta. Da biste prikazali drugu paletu u grupi, pritisnite njen jezičak ili upotrebite prečicu s tastature.

Pričvrščivanje paleta. Izgled paleta u *InDesign*u možete prilagoditi i pričvrščivanjem jedne paleta za drugu. Pri tome se vide obe palete (nasuprot grupisanim paletama kod kojih se vidi samo paleta na vrhu), a one se pokreću, skrivaju, prikazuju i veličina im se menja kao da su jedna paleta.

SLIKA 1-13
Kombinovanje ili
razdvajanje paleta
s jezičcima

Da biste spojili dve palete...

Postavite pokazivač iznad jezička palete.

Povucite paletu u drugu grupu paleta.

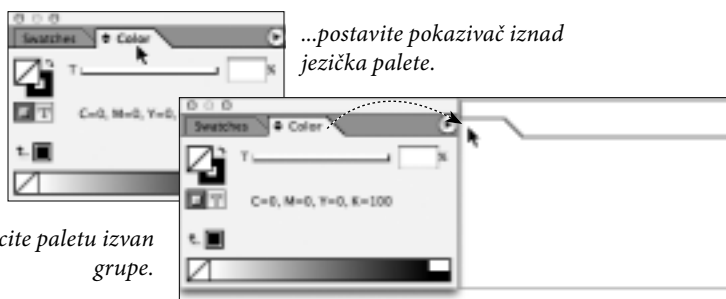
Prestanite da povlačite i InDesign će kombinovati palete.

Da biste rastavili grupu paleta...

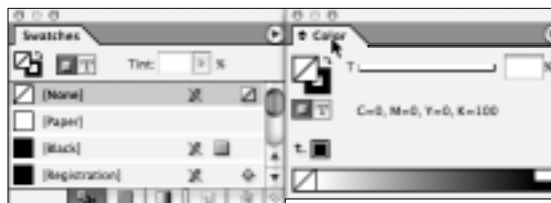

...postavite pokazivač iznad jezička palete.

Povucite paletu izvan grupe.

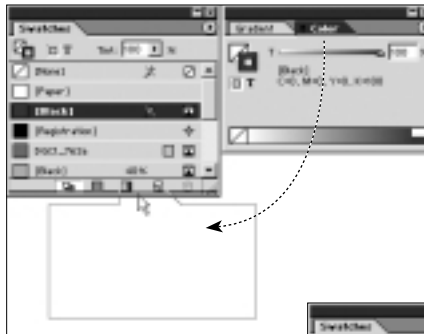
Kada prestanete da povlačite, InDesign će razdvojiti grupu paleta.

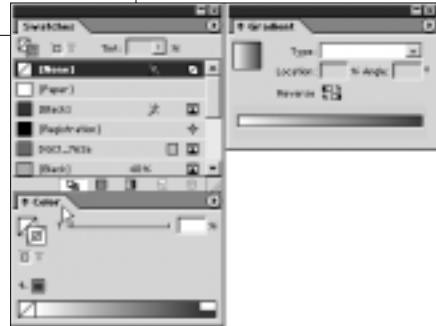
Da biste pričvrstili jednu paletu za drugu, povucite jezičak palete do dna druge palete. Pri tome će InDesign odabrati dno ciljane palete. Nemojte više povlačiti paletu i pustite dugme miša a InDesign će spojiti palete (slika 1-14).

SLIKA 1-14
Pričvrščivanje paleta

Povucite jezičak jedne palete do dna druge. InDesign će posebno označiti kada su palete spremne za pričvrščivanje.

Prestanite da povlačite i otpustite taster miša, pa će InDesign pričvrstiti dve palete.

Bočne palete. Drugi način da prikazete ili sakrijete palete jesu bočne palete (engl. *side tabs*). Kada prevučete jezičak palete na nekoliko piksela od leve ili desne ivice ekrana (na Macu) ili prozora programa (u Windowsu), InDesign će skupiti paletu i prikazati jezičak, koji je rotiran za 90 stepeni, uz ivicu radnog okruženja (slika 1-15). Jezičak palete možete da prevučete na bilo koju drugu bočnu paletu i dodate je grupi paleta.

Da biste skupili sve palete u grupi, pritisnite taster Option/Alt dok prevlačite jezičak palete (slika 1-16).

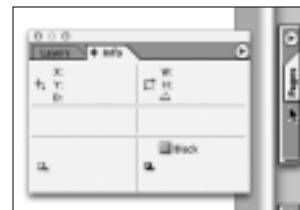
Ne možete da skupite palete Tools, Ctrl i Tabs i pretvorite ih u bočne palete. Pored toga, ne možete da okrenete imena bočnih paleta; moraćete da okrenete glavu za 90 stepeni da biste ih pročitali.

SLIKA 1-15
Bočne palete

Nije obavezno da palete budu sa desne strane; možete da ih smestite i sa leve strane.

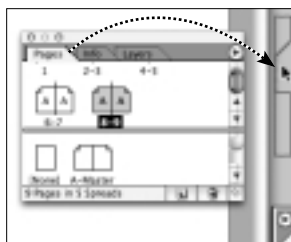
Odvucite jezičak palete do ivice ekrana (Mac OS) ili do ivice prozora aplikacije (Windows).

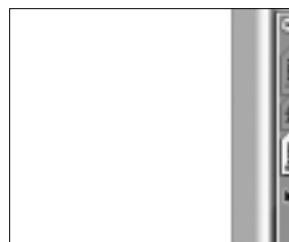
Pustite taster miša i InDesign će napraviti bočnu paletu.

SLIKA 1-16
Dodavanje grupe paleta u bočnu paletu

(I ovoga puta palete možete da prevučete na levu stranu ekrana).

Pritisnite taster Option/Alt i odvučite jezičak palete do ivice ekrana (Mac OS) ili prozora aplikacije (Windows).

InDesign premešta grupu paleta u bočnu paletu.

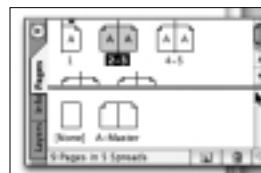
Da biste proširili bočnu paletu, pritisnite jezičak palete ili pritisnite prečicu s tastature za tu paletu (slika 1-17). Da biste ponovo skupili paletu, pritisnite jezičak ili ponovo upotrebite prečicu s tastature. Da biste skupili sve palete na jednoj strani ekrana, držite pritisnut taster Option (Mac OS) ili Alt (Windows) kada mišem pritisnete jezičak palete. Najjednostavnije je da pritisnete Command-Option-Tab/Ctrl-Alt-Tab da biste prikazali ili sakrili sve jezičke bočnih paleta.

Da biste paletu ponovo pretvorili u plutajuću, odvučite jezičak palete od ivice ekrana ili prozora (slika 1-18). Pritisnite taster Option/Alt i odvučite grupu paleta da biste čitavu grupu pretvorili u plutajuću grupu paleta.

SLIKA 1-17
Proširivanje bočne palete

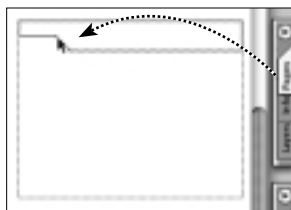

Pritisnite jezičak palete...

...i InDesign će proširiti bočnu paletu.

SLIKA 1-18
Pretvaranje bočne palete u plutajuću paletu

Odvucite jezičak palete od ivice ekrana.

Kada pustite taster miša, InDesign će pretvoriti bočnu paletu u plutajuću paletu.

Manji redovi u paletama. Da biste smanjili visinu stavki na paletama sa spiskom (u koje ubrajamo palete Swatches, Swatch Color Library, Paragraph Styles, Character Styles, Links i Layers), izaberite opciju Small Palette Rows iz padajuće liste (slika 1-19).